

editörün *kaleminden*

Sevgili Okurlarımız,

Bildiğiniz gibi ülkemizin de içinde olduğu dünyanın pek çok ülkesinde COVID-19 salgını ve bu salgının yarattığı ekonomik, sosyal ve sağlık sorunları giderek artış göstermektedir. Mücadele kapsamında her ülke olanakları kapsamında bir dizi koruma önlemleri yanında tedavi ve/veya aşı çalışmaları devam etmektedir. Ancak hala bu salgının ne zaman sonlanacağı, uygun aşının keşfi ve kullanımı konuları belirsizliğini sürdürmektedir. Dolayısıyla konuyla ilgili geniş çaplı müdahale çalışmalarına gereksinim duyulmaktadır. Bu çerçevede doğru zamanda, doğru bilgiyi topluma ulaştırma sorumluluğu olan yayın organlarına da önemli sorumluluklar düşmektedir. Bizde bu sorumluluk duygusu ile Eylül ya da Aralık sayımızı sadece COVID-19 ile ilgili araştırma, olgu ve derleme makalelerine ayırmayı hedeflemiş, bu kararımızı sizlerle paylaşmıştık. Geçen kısa bir süreç içinde dergimize yoğunluğu derleme olmak üzere üzere oldukça sınırlı sayıda araştırma ve olgu makaleleri ulaşmıştır. Üzülerek belirtmem gerekir ki bu durum hedefimizi kısmen gerçekleştirebilme (yayın ilkemiz gereği yayımlanan makalelerin en az %50'sinin araştırma makalesi olması gerekiyor) olanağı sağlamıştır. Kısmi hedefe ulaşma konusuna biraz açıklık getirecek olursam, araştırma makale sayısının az olması nedeniyle Eylül veya Aralık sayısının sadece COVID-19 ile ilgili makaleleri kapsamaması, süreçte farklı konulardaki araştırma makalelerinin yanısıra kabul edilmiş COVID-19 makalelerinin Eylül, Aralık 2020 ve Mart 2021 sayılarına eklenerek yayımlanması sürecidir.

Kısmi de olsa hedefimize ulaşmada duyarlılık göstererek kısa sürede dergimize makale gönderen, dergimizin bilimsel gücünü artıran her bir makale yazarı/ yazarlarına, kısa sürede değerlendiren hakemlerimize ve Türk hemşireler Derneği başta olmak üzere yayın davetimize yanıt verip, COVID-19 salgını süreci ile ilgili deneyimlerini ve önerilerini paylaşan meslek örgütlerimizin başkanları ve yönetim kurulu üyelerine Yayın Kurulumuz ve okurlarımız adına çok teşekkür ediyorum.

COVID-19 salgının yarattığı krizin doğru şekilde yönetilmesinde Sağlık Bakanlığının yanısıra hiç kuşkusuz mesleki demeklerin rolü ve önemi tartışılmaz. Hemşireliğin de en büyük ulusal mesleki örgütü olan Türk Hemşireler Derneği ile diğer ilgili özel dal hemşire demekleri kriz sürecinin yönetimde önemli roller almış, üyelerinin ve toplumun sağlığını koruma, geliştirme ve bakım kalitesini artırmada sorumluluklarını görsel ya da yazılı medya aracılığı ile bizlerle paylaşmışlardır. Dergimiz yayın kurulu demeklerin salgın süreci yönetimi daha açık ve net ortaya koyabilmek ve doğru kaynaktan bilgi alınmasına aracı olmak amacıyla daha da öteye gitmiş, mesleki

demeklerimizin kriz sürecinde rollerini nasıl yerine getirdiklerini, nerede sorun yaşandıklarını ve yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerilerini de içeren davetli yazı talebinde bulunmuştur. Davetimize 12 mesleki demekten yanıt alınmıştır. Bu sayımızda makale sayısı sınırlılığı nedeniyle Türk Hemşireler Derneği'nin yanısıra Yoğun Bakım, Acil ve Yönetim Hemşireliği Demeklerinin hazırlamış oldukları metinler derleme yazı kapsamında sizlere sunulmuştur. Yanıt veren diğer demeklerimizin deneyim ve önerileri de ilerleyen sayılarda sırasıyla yayınlanacaktır. Ayrıca COVID-19 ile ilgili kabul edilmiş olan makalelerin yayınlanmasına öncelik verildiğini tüm okuyucularımıza hatırlatır tüm yazarlara ve okurlarımıza anlayışları için teşekkür ederim.

Eylül 2020 sayımızda dünyanın gündemi olan COVID-19 konusunda makaleler (bir sistematik derleme araştırma, bir olgu ve beş derleme) ile birlikte birbirinden değerli orijinal sekiz araştırma, bir olgu sunumu ile altı derleme olmak üzere 15 adet çalışmaya yer verilmiştir.

Araştırma makalelerinin başlıkları; "COVID-19 Enfeksiyonunun Maternal ve Fetal Sağlığa Etkisi: Sistematik Derleme", "Lise Öğrencilerinin Siber Zorbalığa Maruz Kalma Durumlarını Etkileyen Faktörler", "Hemşire Akademisyenlerin Perspektifinden Randomize Kontrollü Araştırmalara İlişkin Deneyimler: Nitel Bir Araştırma", "Hastanede Yatarak Tedavi Gören 6-12 Yaş Çocuklarda Bilgisayar Oyunları Bağımlılık Düzeyleri", "Üniversite Öğrencilerinin Beslenme Egzersiz Davranışlarının Belirlenmesi", "Meme Kanseri Kadınlarında Cerrahi Tedavi Sonrası Beden İmajı ve Cinsellik Arasındaki İlişki", "İlkokul Çocuklarının Gözünden Hemşirelik: Bir Okul Örneği", "Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği'nin (GEDAÖ) Geliştirilmesi: Güvenirlilik ve Geçerlilik Çalışmaları" şeklindedir.

Derleme makalelerin başlıkları; "Hemşirelikte Bakım Kalitesi ve Hasta Güvenliği İçin Bir Tehlike: İşte var olamama (Presenteeizm)", "Gebelik ve COVID-19 Enfeksiyonu", "COVID-19 Pandemi Süreci: Türk Hemşireler Derneği", "Türk Yoğun Bakım Hemşirelerinin COVID-19 Salgınındaki Deneyimleri", "Türkiye'de ki COVID-19 Salgın Döneminde Acil Hemşireliği" ve "Türkiye'de COVID-19 Salgını: Kriz Yönetiminde Yönetici Hemşirelerin Deneyimleri ve Yönetici Hemşireler Derneği'nin Faaliyetleri" şeklindedir.

Olgu sunumu makalenin başlığı ise "Özafagus Kanseri Tanılı Hasta ve COVID-19: Olgu Sunumu" şeklindedir.

COVID-19 salgınının sonlanması ve özgür yaşama kısa zamanda kavuşabilme dileğiyle, tüm çalışmaların bilgi gücünüzü, bilgi paylaşımınızı artırması ve uygulamalara katkı getirmesini diliyorum.

Prof. Dr. Kafiye Eroğlu